

Kwaliteitshandboek

Onderzoek

Lectoraat FM

Zuyd Hogeschool

Gebaseerd op het Basis Kwaliteitshandboek
Vastgesteld door het College van Bestuur op
3 december 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Onderzoek aan hogescholen	3
	2.1 Borging onderzoekskwaliteit bij hogescholen	3
	2.2 Doel van dit kwaliteitshandboek	4
3	Borging onderzoekskwaliteit	5
	3.1 Kwaliteitsstandaarden BKO 2016-2022	5
	3.2 Verdere inbedding van het kwaliteitshandboek	9
4	Borging onderzoekskwaliteit op projectniveau: checklist onderzoek	10
	Bijlage 1 Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit	11
	Bijlage 2 Verklaring geheimhouding en zorgvuldige omgang met persoonsgegevens	12
	Bijlage 3 Projectfile lectoraat FM	13

1 Inleiding

Dit kwaliteitshandboek is relevant voor iedereen die binnen of samen met de hogeschool onderzoek doet of er bij betrokken is (onder meer studenten, docent-onderzoekers, interne en externe begeleiders). Het heeft betrekking op ieder onderzoek dat plaatsvindt, dus ook onderzoek in afstudeerprojecten van bachelor- en masteropleidingen. Onderzoek wordt omschreven als een zorgvuldige, verifieerbare en systematische studie van een afgebakend onderwerp volgens de conventies zoals deze binnen de wetenschapsdomeinen gelden. In het gebruik van dit handboek dient rekening te worden gehouden met de verschillende aard, duur, omvang en intensiviteit van onderzoek.

In de afgelopen 15 jaar heeft onderzoek aan hogescholen met de komst van lectoraten een zichtbare plek verworven. Bij Zuyd Hogeschool zijn ongeveer 30 lectoraten ingesteld, gelokaliseerd in de verschillende academies. De kwaliteitszorg voor onderzoek in lectoraten is ingebed in de reguliere Planning & Control-cyclus, maar beperkt zich niet tot de lectoraten alleen.

Recente ontwikkelingen zijn aanleiding om deze kwaliteitszorg te herijken. Na een toelichting op een aantal ontwikkelingen in hoofdstuk 2, wordt in hoofdstuk 3 geschetst hoe de kwaliteitszorg wordt geborgd. In hoofdstuk 4 wordt de kwaliteitszorg op projectniveau beschreven. Op dit projectniveau is sprake van een handzame benadering: het omvat een checklist voor studenten, docent-onderzoekers en begeleiders van onderzoek met aandachtspunten voor de verschillende onderzoeksstappen. Verdere uitwerking van deze aandachtspunten (bijvoorbeeld veilige opslag van data) is opgenomen in LibGuides¹ in de web omgeving van de Zuyd bibliotheek.

2 Onderzoek aan hogescholen

2.1 Borging onderzoekskwaliteit bij hogescholen

Hogescholen in Nederland verrichten praktijkgericht onderzoek: onderzoek dat is geworteld in de beroepspraktijk en bijdraagt aan de verbetering en innovatie van die beroepspraktijk, het onderwijs en het kennisdomein (artikel 1.3.2. Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek). Inmiddels is onderzoek regulier verankerd in hbo-instellingen en is de kwaliteit geborgd. In 2018 is de 'Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit' vastgesteld. Deze gedragscode geeft een algemeen kader voor integer en verantwoord onderzoek, bedoeld als basis voor richtlijnen voor het handelen in de praktijk tijdens alle onderzoeksfasen. Het gewenste gedrag van onderzoekers van het onderzoek wordt hierin beschreven, waarbij de onderzoeker het nodige besef om deugdelijk te handelen krijgt toebedeeld. Er wordt gestuurd op vijf ethische principes van eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid. Principes die leidend moeten zijn voor onderzoekers en in de Nederlandse onderzoekspraktijk breed gedragen worden.

Het 'Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022: kwaliteitszorgstelsel praktijkgericht onderzoek hogescholen' (afgekort tot BKO, Vereniging Hogescholen, 2015) voorziet in richtlijnen voor kwaliteitszorg van onderzoek aan hogescholen. Het BKO beschrijft (a) de doelstellingen en opzet van de externe visitaties van de onderzoekseenheden van de hogescholen (bv. lectoraten, onderzoeksgroepen of kenniscentra), (b) de Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek die toezicht houdt op de uitvoering van het protocol en (c) de landelijke monitor waarmee de kwantitatieve ontwikkelingen van het praktijkgericht onderzoek wordt

¹ LibGuides – afkorting van library guide – zijn wegwijzers voor bepaalde onderwerpen, bieden ondersteuning bij onderzoek en zijn compilaties van bruikbare informatie, te vinden op <https://bibliotheek.zuyd.nl/praktijkgericht-onderzoek/libguides>.

beschreven. Het BKO vormt de basis voor een landelijk kwaliteitszorgstelsel voor het onderzoek aan hogescholen. Dat gebeurt op basis van vijf kwaliteitsstandaarden in een zes-jaarlijkse cyclus van visitaties.

Aansluitend op het BKO 2016-2022 heeft een werkgroep van de Vereniging Hogescholen een advies uitgebracht over kwaliteitscriteria voor praktijkgericht onderzoek. Het 'Advies Werkgroep Kwaliteit van Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat' (Werkgroep KPO, 2016) verduidelijkte een tweetal BKO-kwaliteitsstandaarden.

Naast de genoemde gedragscode, kwaliteitsstandaarden en – criteria zijn voor onderzoek ook de vigerende internationale kwaliteitscriteria en nationale wettelijke regels voor wetenschappelijk onderzoek van belang. Dit geldt vooral voor mens-gebonden onderzoek in het zorg- en welzijnsdomein. Zo geldt in Nederland onder meer de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO). Voor zover van toepassing zal onderzoek aan hogescholen zich aan deze (wettelijke) kwaliteitsregels moeten houden.

Zuyd Hogeschool heeft in maart 2017 de nota 'Kwaliteit en Kwaliteitszorg Onderzoek bij Zuyd' vastgesteld. Deze nota geeft op het niveau van Zuyd Hogeschool aan hoe aan de Gedragscode, het BKO en het advies van de Werkgroep KPO invulling wordt gegeven. De lectoraten en academies geven dit kwaliteitsbeleid specifiek vorm en inhoud.

2.2 Doel van dit kwaliteitshandboek

Dit kwaliteitshandboek beoogt voorwaarden te scheppen om de kwaliteit van het onderzoek binnen de hogeschool te borgen in overeenstemming met de Nota Kwaliteit en Kwaliteitszorg, de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit, het BKO 2016-2022 en de aanbevelingen van de Werkgroep Kwaliteit van Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat.

Om dit doel te bereiken wordt beschreven hoe de hierboven genoemde BKO-standaarden en KPO-aanbevelingen invulling krijgen (hoofdstuk 3). Op projectniveau worden handvatten geboden aan onderzoekers voor het borgen van de kwaliteit van hun onderzoek (een checklist in hoofdstuk 4 en de daaraan gekoppelde LibGuides).

Beide onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en relevant voor iedereen die bij onderzoek betrokken is. De kwaliteit van onderzoek is echter ook afhankelijk van goede organisatorische en personele randvoorwaarden en gebaat bij een onderzoekscultuur waar wetenschappelijke integriteit voorop staat. Dit handboek heeft daarom betrekking op ieder onderzoek dat plaatsvindt binnen of samen met de hogeschool. Hoofdstuk 3 is vooral van belang voor degenen die beleidsmatig bij onderzoek betrokken zijn. Hoofdstuk 4 voor iedereen die betrokken is bij de opzet en uitvoering van onderzoek.

Het is uitgangspunt dat iedereen zich houdt aan de gedragscodes en richtlijnen in dit handboek. Deze codes en richtlijnen worden per lectoraat of onderzoeksdomein nader uitgewerkt, waarbij eventuele verbijzonderingen worden verantwoord. Goed onderzoek doen is echter veel meer dan het volgen en afvinken van voorschriften. Het is vooral het bijdragen aan een cultuur waarin onderzoekers van elkaar leren en elkaar durven aanspreken.

3 Borging onderzoekskwaliteit

3.1 Kwaliteitsstandaarden BKO 2016-2022

Per kwaliteitsstandaard BKO 2016-2022 wordt de uitwerking aangegeven. In 3.2 wordt ingegaan op de verdere inbedding van dit kwaliteitshandboek.

Standaard 1: de onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en een onderzoeksprogramma met bijbehorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.

Onderzoek wordt uitgevoerd in lectoraten en opleidingen. Een lectoraat is een onderzoekseenheid die onder leiding van een lector staat en onderzoek doet naar een afgebakend onderwerp. De lector stelt een meerjarig lectoraatsplan op waarin onderzoeksprofiel, -programma, -doelen en -indicatoren van het lectoraat en de daarvoor benodigde middelen staan beschreven. In het lectoraatsplan wordt aangegeven hoe wordt samengewerkt met interne en externe stakeholders binnen Zuyd Hogeschool, het werkveld en de kennisketen.

Onderzoeksprofiel, -programma, -doelen en -indicatoren van een lectoraat voldoen aan de volgende criteria:

- Ze zijn helder verwoord voor de doelgroepen en vertonen een transparante samenhang;
- Ze sluiten aan op de algemene missie en doelen van de hogeschool en zijn gerelateerd aan het onderwijs, de (regionale) beroepspraktijk en actuele (wetenschappelijke) inzichten;
- Ze zijn volgens interne en externe stakeholders relevant, haalbaar, ambitieus en uitdagend;
- Ze bieden een adequate sturing aan de uitvoering van het onderzoek;
- Ze zijn intern en extern bekend en kunnen rekenen op intern en extern draagvlak.

Het meerjarenplan van het lectoraat FM is voor de periode maart 2019 – maart 2023 vastgesteld door het CvB, bevat 3 onderzoeksthema's en binnen deze thema's worden (in samenhang) concrete onderzoekstracks benoemd. Alle bij het lectoraat betrokken docent onderzoekers hebben van dit plan kennisgenomen, eraan mee gewerkt en de toets of voorgenomen concrete onderzoeksactiviteiten passen binnen de doelstellingen van dit lectoraat, maakt integraal deel uit van de projectfile die de levenscyclus van een onderzoek volgt en voor alle onderzoeken wordt gebruikt.

Standaard 2: de wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

Zuyd Hogeschool streeft naar een brede verbinding tussen onderwijs en onderzoek. Om te zorgen voor deze brede aansluiting en elke student de mogelijkheid te bieden onderzoek vaardigheden op te doen besteedt elke opleiding aandacht aan onderzoek. Elke academie heeft hiertoe minstens een lectoraat of werkt daarmee intensief samen.

Per lectoraat is in beginsel een basisbijdrage beschikbaar die de lectoraten in staat stelt om hun onderzoek uit te voeren op een minimum kwaliteitsniveau, in beginsel onafhankelijk van externe financiering. Het College van

Bestuur verwacht van het lectoraat dat - waar mogelijk - deze basisbijdrage wordt aangevuld met middelen uit subsidies (tweede geldstroom) of opdrachten (derde geldstroom).

De volgende randvoorwaarden voor onderzoek zijn geregeld en worden getoetst bij audits en visitaties:

- Onderzoekers kunnen gebruik maken van structurele ondersteuning voor:
 - o Het vinden van relevante wetenschappelijke bronnen, datamanagement en het publiceren van onderzoeksresultaten (Team Research Support van Zuyd Bibliotheek);
 - o Het aanvragen van subsidies en bijbehorende inhoudelijke en financiële project-ondersteuning (Dienst Finance & Control);
 - o Het inzetten van medewerkers in onderzoek (Dienst Human Resources);
 - o Het verder ontwikkelen van hun deskundigheid en professionele verantwoordelijkheid.
- De lector is in beginsel gepromoveerd; de minimale aanstellingsomvang van een reguliere lector is 0,6 fte en van een bijzonder lector 0,2 fte; een reguliere lector wordt de eerste keer benoemd voor een periode van 8 jaar, telkens te verlengen met een periode van 6 jaar; de aanstellingsperiode van een bijzonder lector is afhankelijk van de afspraken met de instelling die deze lector mede-financiert, maar in de regel minstens 4 jaar;
- Medewerkers van een lectoraat werken onder de verantwoordelijkheid van een lector; er is een mix van onderzoekers t.a.v. hun specialistische kennis, onderzoekservaring en werkervaring. Er wordt bij voorkeur gewerkt met docent-onderzoekers om de koppeling tussen onderzoek en onderwijs te waarborgen;
- Voor de begeleiding van promovendi en de mogelijkheid om te promoveren zijn er samenwerkingsovereenkomsten afgesloten tussen Zuyd Hogeschool en een of meerdere universiteiten;
- In het functiehuis van Zuyd Hogeschool bestaan mogelijkheden voor een loopbaan in onderzoek, naast onderwijs en management.

De organisatie, inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties van een lectoraat voldoen aan de volgende criteria:

- Het portfolio van het lectoraat representeert op ambitieuze wijze het onderzoeksprofiel, het onderzoeksprogramma en de onderzoeksdoelen;
- De inzet van mensen en middelen is kwantitatief en kwalitatief voldoende om de gestelde doelen en ambities te realiseren;
- Er is sprake van een verantwoorde zelfsturing van de medewerkers met behoud van transparantie en doelrealisatie; de medewerkers ervaren hun werkomgeving, hun onderlinge verhouding en hun verhouding met de interne/externe omgeving als inspirerend;
- Het lectoraat is nauw verbonden met relevante personen en partijen in de interne en externe omgeving en het lectoraat wordt erkend als een relevante onderzoekseenheid;

De lector heeft een 0,6 aanstelling en is gepromoveerd. De kenniskring is interdisciplinair samengesteld (vanuit 3 academies: Beta, FM en Zorg) en vormt een goede weerspiegeling van de 3 onderzoeksthema's (leegstand en herbestemmen; leefbaarheid en circulair inkopen). Een docent onderzoeker doet promotieonderzoek dat goed is ingebed in Universiteit Maastricht (UM/CAPHRI). De lector stuurt de leden van de kenniskring functioneel aan v.w.b. hun onderzoekstaken. De lector is tevens lid van het MT waardoor de verbinding met het onderwijs op

natuurlijke wijze vorm krijgt. Dat geldt vooral voor onderwijs ontwikkeling en innovatie. Ook is de lector Programme Director van de Master FREM. Mede daardoor zijn er jaarlijks een aantal Masterstudenten wiens thesis topic aligned is met de research agenda van het lectoraat.

Standaard 3: Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek²

Samenvattend zijn de belangrijke kwaliteitscriteria voor onderzoek bij Zuyd Hogeschool dat het werkveld betrokken is bij de totstandkoming van de vraag, het antwoord op de vraagstelling tot stand komt in samenwerking met het werkveld, de aansluiting tussen de onderzoeksmethode en de vraag geëxpliciteerd is, de onderzoeksmethode voldoet aan wetenschappelijke criteria, het onderzoek ethisch verantwoord wordt opgezet, uitgevoerd en afgesloten, het resultaat van het onderzoek herkenbaar en bruikbaar is door professionals in de praktijk en het resultaat van onderzoek is afgestemd op de beroepspraktijk en het onderwijs. Waar mogelijk worden ook gebruikers van de onderzoeksresultaten betrokken bij de opzet en opbrengst van het onderzoek.

Onderzoek voldoet daarom aan de volgende criteria:

- Alle uitgevoerde onderzoeken voldoen tenminste aan de geëxpliciteerde kwaliteitsstandaarden en -criteria zoals aangeduid in dit kwaliteitshandboek;
- De onderzoekers hebben goede kennis van de geëxpliciteerde kwaliteitsstandaarden en -criteria zoals beschreven in dit handboek, en volgen deze consequent;
- De kwaliteitsstandaarden en -criteria in dit handboek en de toepassing hiervan worden regelmatig geëvalueerd en waar nodig aangescherpt.

Binnen het lectoraat FM hanteren we een zogenoemd projectfile. Elk onderzoeksvoornemen wordt in de kenniskring besproken aan de hand van het projectfile. De geëxpliciteerde kwaliteitsstandaarden maken hiervan integraal onderdeel uit. De projectfile voorziet tevens in tussentijdse en eind evaluaties.

Standaard 4: De onderzoekseenheid realiseert voldoende relevantie op het gebied van de beroepspraktijk en de samenleving, onderwijs en professionalisering, en kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein.

De onderzoeksvragen komen uit de beroepspraktijk, en de resultaten dragen bij aan de verbetering en innovatie van die beroepspraktijk. Het onderzoek kent een nauwe relatie met het onderwijs via de bijdrage aan onderwijsactiviteiten, de professionalisering van docenten en curriculumvernieuwing. Doordat het onderzoek relevant is en gevolgen heeft voor de beroepspraktijk, het onderwijs en de bredere samenleving, vindt de verspreiding van de kennis via uiteenlopende kanalen plaats.

De ontwikkelde kennisproducten van een lectoraat voldoen aan de volgende criteria:

- Binnen het onderwijs is de impact van het onderzoek af te lezen aan onderwijsinnovatie op inhoud en organisatie, en aan het gevoerde onderwijsbeleid;
- Binnen het kennisdomein is de impact af te lezen aan de bijdragen aan de kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein en de interne en externe waardering daarvoor;

² Beschrijving standaard conform Advies Werkgroep Kwaliteit van Praktijkgericht Onderzoek en het Lectoraat (Vereniging Hogescholen, 2016)

- Binnen de beroepspraktijk is de impact af te lezen aan de samenwerking met en waardering voor de resultaten van afzonderlijke organisaties en de leden van de beroepsgroep;
- Toenemende bekendheid, waardering en gebruik bij meerdere organisaties en het bredere beroepenveld.

Meerdere output-indicatoren zijn mogelijk. Voor onderwijs valt te denken aan de realisatie van inhoudelijke bijdragen aan (nieuwe) opleidingen, een toegenomen deelname studenten aan onderzoek, meer deelname van professionals uit de beroepspraktijk aan onderwijsontwikkeling. Voor het kennisdomein valt te denken aan nationale en internationale vakpublicaties, peer reviewed (wetenschappelijke) publicaties, presentaties en lidmaatschap van beoordelingscommissies. Voor de beroepspraktijk valt te denken aan deelname van professionals aan onderzoek, toegekende (vervolg) opdrachten en subsidieaanvragen en toepassing van onderzoeksuitkomsten door professionals in de beroepspraktijk.

Het lectoraat heeft sinds haar start bijgedragen aan nieuwe onderwijseenheden: Vital Communities, Real Estate Challenges, Circulaire Economie, Service Design, Operations Management, Happy Workspaces. Ook verzorgt het lectoraat regelmatig gastcolleges. De module Strategic Building Management (Master FREM) is doorontwikkeld vanuit het lectoraat en jaarlijks participeren een aantal Bachelor en Master studenten in lectoraatsonderzoek. Op het gebied van circulair inkopen werken we samen met een toonaangevend inkoopadviesbureau, 2 koepels voor voortgezet onderwijs en is een KIM CE subsidie toegekend.

Standaard 5: De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.

Elk lectoraat wordt eenmaal per drie jaar gevisiteerd en getoetst aan de geldende kwaliteitsstandaarden. Alternierend door een extern panel en een intern panel onder leiding van een externe lector. Op basis van de rapportage van het visitatiepanel worden zo nodig aanpassingen aangebracht. Visitaties zijn ingebed in de reguliere Planning & Control-cyclus van Zuyd Hogeschool.

Een onderzoek kan pas worden uitgevoerd wanneer de teamleider van een opleiding of de betreffende lector hiermee akkoord is. De teamleider/lector kan deze bevoegdheid delegeren naar een senior-onderzoeker, docent of daartoe aangewezen commissie. Tenminste vier keer per jaar wordt de kwaliteit van onderzoek in een teamoverleg van de betreffende opleiding of het betreffende lectoraat besproken. Tenminste twee keer per jaar wordt de kwaliteit van onderzoek besproken in het lectorenoverleg van de faculteit. In deze overleggen is bijzondere aandacht voor de inhoudelijke kwaliteitscriteria en de wetenschappelijke integriteit.

Waar gewenst en mogelijk worden peer review en intervisie ingezet om de kwaliteit van onderzoek te stimuleren.

De uitkomsten van de evaluaties leiden tot reflectie waaruit verbeteracties voortvloeien voor het onderzoeksprofiel, -programma, -doelen en -indicatoren en voor de organisatie en uitvoering van het onderzoek.

November 2018 heeft visitatie plaatsgevonden. Aan de hand van het projectfile worden alle onderzoeken geëvalueerd en in de kenniskring besproken.

3.2 Verdere inbedding van het kwaliteitshandboek

Het belang van wetenschappelijke integriteit wordt nadrukkelijk onderschreven en dit wordt actief uitgedragen en bevorderd. Belangrijk is dat overschrijdingen van de integriteit in de vorm van onregelmatigheden of ongewenst gedrag worden voorkomen. Om het bewustzijn op het vlak van integriteit aangaande onderzoek te bevorderen en om onderzoekers bij de verschillende fasen van een onderzoek m.b.t. ethische, juridische en procedurele aspecten van onderzoek te adviseren en ondersteunen, heeft Zuyd Hogeschool de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek ingesteld (zie Regeling Commissie Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek Zuyd Hogeschool, 2019). Als er vermoedens van onregelmatigheden zijn, zijn er bovendien adequate procedures om deze te melden en nader te onderzoeken. Daartoe heeft Zuyd Hogeschool zowel een Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek als een Klachtencommissie Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek benoemd (zie Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek Zuyd Hogeschool, 2019). Naast de hiervoor genoemde regelingen staat ander instrumentarium beschreven in de Zuyd Klokkenluidersregeling (2017).

Ten aanzien van integer handelen onderschrijft Zuyd Hogeschool de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit uit 2018, die mede door de Vereniging Hogescholen is opgesteld. De gedragscode wordt geïntroduceerd als een belangrijk onderdeel van de cultuur bij de opleidingen en lectoraten met de uitnodiging aan docent-onderzoekers elkaar onderling te stimuleren en erop toe te zien dat deze gedragscode wordt nageleefd.

Alle lectoren en senior docent-onderzoekers worden geacht kennis te hebben van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit, de Regeling Commissie Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek Zuyd Hogeschool, de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Onderzoek Zuyd Hogeschool en de Zuyd klokkenluidersregeling. Teamleiders van opleidingen, lectoraten en andere sleutelpersonen in de onderwijs- en onderzoeksorganisatie (bijvoorbeeld afstudeerbegeleiders) ontvangen een introductie op het handboek, de daaruit voor hun voortvloeiende verantwoordelijkheden en de wijze waarop dit kwaliteitshandboek nageleefd kan worden. Alle onderzoekers, teamleiders en sleutelpersonen tekenen een verklaring, waarin zij aangeven dat zij de gedragscode onderschrijven en dat zij in de geest van deze gedragscode zullen handelen (zie bijlage 1). Eventueel vereiste aanvullende verklaringen zijn dan eveneens aan de orde (zie bijlage 2).

Studenten en docent-onderzoekers worden bij de start van een onderzoek gewezen op de regeling en de mogelijkheden om te handelen bij (verondersteld) ongewenst gedrag. Onderzoekers ontvangen zo nodig voorafgaand aan de start van een onderzoek de gedragscode en voor hen relevante delen uit dit kwaliteitshandboek. De onderzoeker die het betreffende onderzoek superviseert is verantwoordelijk voor de tijdige overhandiging van de relevante informatie, voor het bespreken van de informatie met de onderzoeker en het toezien op naleving tijdens het onderzoek. Waar nodig wordt een onderzoeker aangesproken die zich niet aan de gedragscode houdt en worden waar nodig passende maatregelen genomen.

De naleving van dit kwaliteitshandboek en de gedragscode wordt als aandachtspunt meegegeven aan het panel bij de periodieke visitaties van de lectoraten en in de periodieke visitatie- en accreditatietrajecten van de opleidingen.

4 Borging onderzoekskwaliteit op projectniveau: checklist onderzoek

Op projectniveau wordt beschreven hoe de kwaliteit van onderzoek wordt geborgd. Dit gebeurt in de vorm van een stappenplan en geldt voor (bachelor én master) studenten en hun begeleiders, en (docent)onderzoekers van de lectoraten. In het stappenplan wordt verwezen naar gedragscodes en verklaringen, en nadere inhoudelijke informatie en voorbeelden. Deze zijn te vinden in de portal Onderzoek op de website van Zuyd Bibliotheek in de vorm van [LibGuides](#).

Studenten en (docent)onderzoekers worden tijdig geïnformeerd en geïnstrueerd. Begeleiders van studenten en (docent)onderzoekers zijn getraind in het omgaan met het stappenplan. Dit stappenplan is opgenomen in een [LibGuide](#).

Het lectoraat FM hanteert een projectfile die de levenscyclus van een onderzoeksproject volgt: van eerste idee, via ontwerp, voorbereiding, uitvoering, kennisdisseminatie tot en met evaluatie. Het hanteren en in de kenniskring bespreken van deze projectfiles expliciteert en borgt onderzoekskwaliteit op projectniveau. Bijlage 3 geeft de projectfile weer.

Bijlage 1. Verklaring Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit

Eind 2018 is de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit van kracht geworden. Deze code wordt breed onderschreven door alle organisaties in Nederland die betrokken zijn bij onderzoek. Daarmee is de code van toepassing voor ieder type onderzoek (fundamenteel, toegepast of praktijkgericht) en ongeacht waar het wordt uitgevoerd (universiteit, hogeschool of elders). Je vindt de code [hier](#). Als Zuyd Hogeschool onderschrijven we de code ook.

Een belangrijk onderdeel van de code zijn enkele leidende principes voor integer onderzoek. Zij zijn leidend voor de individuele onderzoeker, maar ook voor andere bij het onderzoek betrokken personen en organisaties (denk bijvoorbeeld aan opdrachtgevers voor het onderzoek). Het is belangrijk dat je deze principes kent en onderschrijft. Dat maak je kenbaar door deze code te ondertekenen.

1. Eerlijkheid

Eerlijkheid houdt onder andere in dat je geen ongefundeerde claims doet, je correct over het onderzoeksproces rapporteert, data of bronnen niet verzint of vervalst, alternatieve visies en tegenargumenten serieus neemt, en resultaten niet gunstiger dan wel ongunstiger voorstelt dan ze zijn.

2. Zorgvuldigheid

Zorgvuldigheid houdt onder andere in dat je wetenschappelijke methoden gebruikt en optimale precisie betracht bij het ontwerp, de uitvoering, verslaglegging en verspreiding van het onderzoek.

3. Transparantie

Transparantie houdt onder andere in dat het voor anderen helder is op welke data je je baseert, hoe deze zijn verkregen, welke resultaten je hebt bereikt en langs welke weg, en wat de rol van externe belanghebbenden is geweest. Als delen van het onderzoek of van de data niet toegankelijk worden gemaakt, dien je goed gemotiveerd aan te geven waarom dat niet mogelijk is. De wijze van uitvoering en fasering van het onderzoeksproces moet tenminste voor vakgenoten te volgen zijn. Dit betekent in ieder geval dat de argumentatie helder moet zijn en dat de stappen in het onderzoeksproces controleerbaar moeten zijn.

4. Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid houdt onder andere in dat je je in de keuze van de methode, bij de beoordeling van de data en in de weging van alternatieve verklaringen, niet laat leiden door buiten-wetenschappelijke overwegingen (bijvoorbeeld overwegingen van commerciële of politieke aard). Aldus geformuleerd omvat onafhankelijkheid ook onpartijdigheid. Onafhankelijkheid is in elk geval vereist bij de opzet en uitvoering van en rapportage over het onderzoek; bij de keuze van het onderzoeksobject en van de onderzoeksvraag is onafhankelijkheid niet altijd nodig.

5. Verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid houdt onder andere in dat je rekenschap geeft van het feit dat je als onderzoeker niet in isolement opereert, en daarom binnen de grenzen van het redelijke rekening houdt met de legitieme belangen van bij het onderzoek betrokken personen en dieren, van eventuele opdrachtgevers en financiers, en van de omgeving. Verantwoordelijkheid houdt ook in dat men onderzoek doet dat wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevant is.

Datum:.....

Plaats:.....

Naam (indien student ook studentnummer):.....

Academie:.....

Lever een ondertekend exemplaar in conform afspraken van je opleiding.

Bijlage 2: Verklaring geheimhouding en zorgvuldige omgang met persoonsgegevens

Onderzoek bij mensen en het verzamelen van gegevens van mensen vereist bijzondere zorgvuldigheid. Om de privacy van betrokkenen te waarborgen, dien je als (student)onderzoeker altijd vertrouwelijk en zorgvuldig met die informatie om te gaan. Met betrekking tot datamanagement en dataopslag dient aan een aantal criteria te worden.

Hierbij verklaar ik dat:

- Ik zorgvuldig en verantwoord omga met de onderzoeksgegevens en met de aan mij verleende toegang tot digitale gegevensdragers;
- Ik alleen voor het onderzoek relevante data verzamel, waarbij persoonsgegevens apart worden bewaard van de overige onderzoeksdata. Data worden anoniem verwerkt en gegevens zijn in de verslaglegging niet herleidbaar tot individuele personen;
- Ik aan niemand identificeerbaar zal openbaren wat mij tijdens het onderzoek is verteld;
- Ik ervan op de hoogte ben dat onderzoeksdata alleen toegankelijk zijn voor het onderzoeksteam, dat de codeersleutel of de codering van de brondata van de deelnemers moet worden bewaard en dat dit alleen toegankelijk is voor de verantwoordelijke onderzoeksbegeleider;
- Ik ervan op de hoogte ben dat onderzoeksdata alleen opgeslagen mogen worden op een veilige plek. Zie hiervoor ook het [stappenplan praktijkgericht](#) onderzoek via de website van Zuyd Bibliotheek;
- Ik ervoor zorg dat na afloop van het project de data/materialen conform de regelgeving minimaal 10 jaar (bij WMO-plichtig onderzoek 15 jaar) opgeslagen en bewaard worden in een beveiligde omgeving, in een map specifiek aangemaakt voor het project waartoe alleen het onderzoeksteam toegang heeft, of in een daarvoor bestemde afsluitbare ruimte. Zodra een teamlid niet meer betrokken is bij het onderzoek wordt de toegang tot de data geblokkeerd. Ben je student? Dan dien je alle data/materialen te overhandigen aan de verantwoordelijke begeleider van je onderzoek, zodat hij/zij hiervoor kan zorgen;
- Ik met de verantwoordelijke onderzoeksbegeleider overleg wanneer uitwisseling van data met externe partijen (buiten Zuyd) nodig/gewenst is en op welke beveiligde wijze dit gedaan mag worden.

Datum:.....

Plaats:.....

Naam (indien student ook studentnummer):.....

Academie:.....

Lever een ondertekend exemplaar in conform afspraken van je opleiding.

Bijlage 3 Projectfile lectoraat FM

Project file Lectoraat FM Zuyd UAS

Project titel:

Projectdoel en context (<200 woorden):

Project check geschiktheidscriteria:

CRITERIUM	MATE WAARIN.....
Past goed bij een van de geselecteerde onderzoeksthema's	
Het gaat om een vraag die zijn wortels heeft in de praktijk	
Dit onderzoek is reëel haalbaar (GOKIT)	
We beschikken over de benodigde (multidisciplinaire) expertise	
De vooronderstelling luidt dat resultaten relevant zijn voor onderwijs	
We verwachten nieuwe kennis op te leveren voor en naar de praktijk	
Het onderzoek leent zich voor publicatie/disseminatie	
Het onderzoek draagt bij aan strategische doelen Zuyd	
GO/NO GO incl. motivering:	
Randvoorwaarden wetenschappelijke integriteit/ AVG	
Datamanagement aanwezig: (regels rondom, opslag, en bewaartermijn, openbaar maken ed. wordt hierin beschreven)	
Integriteitscode getekend (onderzoeker en student)	
AVG code getekend (onderzoeker en student)	
Besproken in lectoraatsoverleg (peerfeedback)	
Voldoende expertise onderzoeker en evt begeleiders incl begeleidingsafspraken	
Bij opdrachtgevers: afspraken over openbaar maken vastleggen	
Deugdelijke proefpersoneninformatie en toestemmingsverklaring indien onderzoek met personen	
Bij studenten: doornemen van stappen praktijkgericht onderzoek https://libguides.bibliotheek.zuyd.nl/stappenplan	

Wat gaat onderzocht worden (<200 woorden)?

Hoe gaat dat onderzocht worden (<300 woorden)?

Wie wordt bij dat onderzoek betrokken (<150 woorden)

Welke concrete output wordt verwacht (<150 woorden)?

De planning van het onderzoek (<150 woorden)?

De financiering van het onderzoek?

1 ^e geldstroom	2 ^e geldstroom	3 ^e geldstroom
Co-financiering:		

De communicatie rondom het onderzoek?

Wie informeren?

Wie betrekken?

Aan wie rapporteren?

Is er sprake van 'powered by....'?

Publiceren?

Vertaling naar het onderwijs?

